

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 8. maja 2022. godine
Br. ref.:RK 2164/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI135/22

Podnosilac

Nevruz Berisha

**Ocena ustavnosti rešenja [Pml. br. 307/2022] Vrhovnog suda Republike Kosovo
od 11. avgusta 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Nevruz Berisha, sa prebivalištem u Đakovici (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Ylli Bokshi, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje [Pml. br. 307/2022] od 11. avgusta 2022. godine (u daljem tekstu: osporeno rešenje) Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud).
3. Osporena odluka je podnosiocu zahteva uručena 5. septembra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim su, prema navodima podnosioca zahteva, povređena njegova prava zagarantovana članovima: 30. [Prava optuženog], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 9. septembra 2022. godine, podnosilac je putem pošte dostavio svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 14. septembra 2022. godine, predsednica Suda je odlukom GJR. KI135/22 imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI135/22 imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
8. Dana 16. septembra 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana je Vrhovnom sudu poslata kopija zahteva.
9. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je započeo svoj mandat u Sudu.
10. Dana 12 aprila 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

Hronologija osuda pravosnažnim odlukama

11. Dana 27. novembra 2013. godine, Osnovni sud u Đakovici (u daljem tekstu: Osnovni sud), je presudom [P. br. 421/12], oglasio podnosioca zahteva krivim za izvršenje krivičnog dela omogućavanje prostitucije iz člana 201. u vezi sa članom 23. Krivičnog zakonika Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZRK) i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, uslovno, ukoliko isti u roku od 2 (dve) godine ne učini neko drugo krivično delo (presuda je postala pravosnažna 9. februara 2015. godine).

12. Dana 30. aprila 2014. godine, Osnovni sud je presudom [P. br. 95/13] oglasio podnosioca zahteva krivim za izvršenje krivičnog dela krađe iz člana 252. KZRK-a i osudio ga na novčanu kaznu u iznosu od 400 (četiristo) evra (presuda je postala pravosnažna 19. maja 2014. godine).
13. Dana 11. oktobra 2019. godine, Osnovni sud je presudom [P. br. 71/18] oglasio podnosioca zahteva krivim za izvršenje krivičnog dela uništenje ili oštećenje imovine iz člana 333. KZRK-a i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) meseca, uslovno, ukoliko isti u roku od 1 (jedne) godine ne učini neko drugo krivično delo (presuda je postala pravosnažna 12. decembra 2019. godine).
14. Dana 14. decembra 2021. godine, Osnovni sud je presudom [P. br. 446/21] oglasio podnosioca zahteva krivim za izvršenje krivičnog dela pretnje iz člana 181. KZRK-a i osudio ga na novčanu kaznu u iznosu od 150 (sto pedeset) evra (presuda je postala pravosnažna 17. januara 2022. godine).

Pokretanje sudskih postupaka (Zahtev za brisanje iz evidencije osuđenih lica)

15. Dana 15. aprila 2022. godine, podnosilac je podneo zahtev Osnovnom sudu, kojim je tražio brisanje iz evidencije osuđenih lica svih kazni izrečenih pravosnažnim presudama: [P. br. 421/12], [P. br. 71/18], [P. br. 95/13], [P. br. 446/21] Osnovnog suda.
16. Dana 20. juna 2022. godine, Osnovni sud je rešenjem [PK. br. 162/22], odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca zahteva za brisanje osuda izrečenih presudom [P. br. 421/12] od 27. novembra 2013. godine i presudom [P. br. 71/18] od 11. oktobra 2019. godine. Osnovni sud je što se tiče uslovnih osuda izrečenih presudama P. br. 421/12 i P. br. 71/18, istakao da nisu ispunjeni predviđeni zakonski uslovi u smislu člana 96. stav 2. podstav 2.2 KZRK-a jer je isti učinio drugo krivično delo za vreme dok je bio pod proverom.
17. Dana 23. juna 2022. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja [PK. br. 162/22] Osnovnog suda od 20. juna 2022. godine, zbog bitnih povreda zakonskih odredbi i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Podnosilac zahteva je preko svog advokata naveo da podnosilac zahteva u roku provere nije izvršio drugo krivično delo. Pored toga, podnosilac zahteva je argumentovao, *“kao posledica nepostupanja nadležnog organa za brisanje kazne po zakonu, mom branjeniku je ovaj predmet korišćen kao otežavajuća okolnost prilikom izricanja kazne, čime su mu povređena prava zagantovana članom 6. EKLJP i članom 31. Ustava Republike Kosovo”*.
18. Dana 17. jula 2022. godine, Apelacioni sud je rešenjem [PN. br. 684/2022] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, smatrajući da je preuranjen njegov zahtev za brisanje kazne iz evidencije osuđenih lica, zbog toga što je prvostepena presuda [P. br. 71/18] od 11. oktobra 2019. godine, postala pravosnažna 12. decembra 2019. godine, a period rehabilitacije za ovu kaznu protekao 12. decembra 2021. godine, dok se sumnjalo da je on u julu 2020. godine izvršio drugo krivično delo.

Vanredno pravno sredstvo

19. Dana 28. jula 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, zbog povrede procesnih i materijalnih odredbi.. Podnosilac zahteva je tvrdio da je rešenje [PN. br. 684/2022] Apelacionog suda potpuno isto kao rešenje [PK. br. 162/22] Osnovnog suda. Prema njegovim navodima, Apelacioni sud nije ni ispitao navode iz žalbe, već je samo prepisao stavove Osnovnog suda. Podnosilac

zahteva tvrdi da Apelacioni sud nije obrazložio glavne žalbene navode, time što nije dao nikakvo utvrđenje u vezi sa njima.

20. Dana 11. avgusta 2022. godine, Vrhovni sud je rešenjem [Pml. br. 307/2022] odbacio, kao neprihvatljiv, zahtev za zaštitu zakonitosti, sa obrazloženjem da se u ovim okolnostima ne radi o pravosnažnoj odluci, već o zahtevu za brisanje iz evidencije osuđenih lica, i da kao rezultat toga nije ispunjen uslov dozvoljenosti ulaganja vanrednog pravnog sredstva.

Navodi podnosioca zahteva

21. Podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim aktom povređena njegova ustavna prava zagarantovana članovima: 30. [Prava optuženog], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Konvencije.
22. Podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud rešenjem [PN. br. 684/2022] od 20. juna 2022. godine, potvrdio rešenje prvostepenog suda, ne obrazloživši uopšte njegov glavni žalbeni navod zašto nije trebalo *ex lege* izbrisati predmet [PKR. br. 421/12], prema članu 96. KZRK-a, odnosno stavu 2. podstavu 2.2. Podnosilac zahteva tvrdi da rešenje Apelacionog suda predstavlja ponavljanje obrazloženja rešenja prvostepenog suda, bez ikakve razlike. Podnosilac zahteva, u tom smislu, smatra da je Apelacioni sud, ne obrazlažući svoju odluku, ozbiljno narušio načelo zakonitosti, zbog toga što je pravosnažna presuda [PKR. br. 421/12] prvostepenog suda korišćena kao otežavajuća okolnost u drugom krivičnom postupku, iako su pravne posledice prestale, tako da se isto desilo samo krivicom suda jer nije izbrisana u zakonskom roku, kako je to trebalo da učini sud.
23. Prema podnosiocu zahteva, *“usled neomogućavanja zakonske rehabilitacije za presudu PKR. br. 421/12, koja je po isteku predviđenog zakonskog roka morala biti automatski izbrisana od strane suda-ex lege, podnosiocu zahteva su povređena prava zagarantovana Ustavom Republike Kosovo, odnosno pravo na suđenje u razumnom roku, a usled toga što uopšte nije obrazložio žalbene navode, Apelacioni sud je podnosiocu zahteva povredio pravo na obrazloženu odluku”*.
24. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da su rešenjem [Pml. br. 307/2022] Vrhovnog suda, kojim je odbačen, kao neprihvatljiv, zahtev za zaštitu zakonitosti koji je on podneo, povređena njegova ustavna prava zagarantovana članovima 32. i 54. Ustava.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 30.

[Prava optuženog]

Svako ko je optužen za krivično delo uživa sledeća minimalna prava:

- (1) da se odmah, na jeziku koji razume, obavesti o prirodi i razlozima optužbe pokrenute protiv njega/nje;*
- (2) da se obavesti o svojim pravima, na osnovu zakona;*
- (3) da ima dovoljno vremena i sredstava za pripremanje svoje odbrane;*
- (4) da dobije besplatnu pomoć prevodioca, ako ne govori ili ne razume jezik na kojem se sprovodi suđenje;*
- (5) pravo na branioca kojeg odabere, da slobodno komunicira sa istim i, ako nema dovoljno sredstava, ovu pomoć dobije besplatno;*
- (6) da se ne primorava da svedoči protiv sebe ili prizna krivicu.*

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
 2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
 3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
 4. *Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
 5. *Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*
- [...]

Član 32.

[Pravo na pravno sredstvo]

Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.

Član 54.

[Sudska zaštita prava]

Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*
- [...]

KRIVIČNI ZAKONIK BR. 06/L-074 REPUBLIKE KOSOVO

Član 96.

[Zakonska rehabilitacija]

1. *Zakonskom rehabilitacijom osuda se briše iz evidencije licu koje je prvi put osuđeno, kao što je propisano u stavu 2. ovog člana, i to lice će se smatrati neosuđivanim.*

2. Osuda se briše iz evidencije lica koja su prvi put osuđena, saglasno zakonu, po isteku dole navedenih rokova, ako osuđeni ne izvrši neko novo krivično delo u toku navedenih rokova:

2.1. jedna (1) godina od dana pravosnažnosti presude, u slučaju sudske opomene ili oslobađanja od kazne;

2.2. jedna (1) godina od dana prestanka probacionog perioda, u slučaju uslovne osude;

[...]

Član 97.

[Sudska rehabilitacija]

Sud može, na zahtev osuđenog lica, da odluči da izbriše osudu iz evidencije osuđenih lica i smatraće se da to lice nije bilo osuđeno ako je protekla polovina odnosnog roka propisanog u članu 96. stav 2. ovog zakonika i ako osuđeno lice za to vreme nije izvršilo novo krivično delo. Prilikom odlučivanja o brisanju osude koja je zastarela ili završena oprostom ili izmenama Krivičnog zakonika, sud će imati u vidu držanje osuđenog posle izdržavanja kazne, prirodu krivičnog dela i druge okolnosti koje mogu biti od značaja za ocenu celishodnosti brisanja osude.

ZAKONIK BR. 08/L-032 O KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 520.

[Brisanje kazne]

1. Kad zakon predviđa brisanje kazne prema članu 96. Krivičnog zakonika, javni organ nadležan za poslove pravosuđa donosi rešenje o brisanju kazne po službenoj dužnosti.

2. Pre donošenja rešenja o brisanju kazne vrši se neophodna pretraga, naročito u pogledu prikupljanja podataka koji ukazuju da li je osuđeni ponovo osuđen za neko novo krivično delo učinjeno pre isteka roka predviđenog za brisanje kazne.

Član 521.

[Postupak brisanja osude u slučajevima nepostupanja upravnog organa]

1. Ako javni organ nadležan za poslove pravosuđa ne donese rešenje o brisanju osude po službenoj dužnosti, osuđeni može zatražiti da se utvrdi da je brisanje osude izvršeno po osnovu zakona.

2. Javni organ nadležan za poslove pravosuđa donosi rešenje o brisanju osude u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja zahteva osuđenog.

3. Po takvom zahtevu postupaće se u skladu sa relevantnim Zakonom o upravnom postupku.

Član 522.

[Brisanje alternativnih kazni]

Ako se alternativna kazna ne opozove posle jedne (1) godine od dana završetka verifikacionog perioda, javni organ nadležan za poslove pravosuđa, po službenoj dužnosti ili na zahtev donosi rešenje kojim se briše kazna. Oude se primenjuje relevantni Zakon o upravnom postupku.

Član 523.

[Postupak brisanja kazne po osnovu sudske odluke]

1. Postupak za brisanje kazne po osnovu sudske odluke iz člana 97. Krivičnog zakonika pokreće se na zahtev osuđenog.

2. Zahtev se podnosi sudu koji je odlučio u prvom stepenu.

3. Sudiji kome je predmet dodeljen prvo utvrđuje da li je istekao potreban zakonski rok, zatim vrši neophodne pretrage, utvrđuje činjenične navode podnosioca zahteva i prikuplja dokaze o svim okolnostima važnim za odluku.

4. Sud o vladanju podnosioca zahteva može zatražiti izveštaj od policije na čijoj teritoriji je boravio nakon izdržavanja kazne, a takav izveštaj može zatražiti i od uprave ustanove u kojoj je osuđeni izdržao kaznu.

5. Nakon sprovedene pretrage i nakon saslušanja državnog tužioca, ako se postupak vodi na njegov zahtev, sudija dostavlja predmet sa obrazloženim predlogom veću suda koje je stvar sudio u prvom stepenu.

6. Podnosilac zahteva ili državni tužilac može izjaviti žalbu na odluku suda za brisanje kazne.

7. Ako sud odbije zahtev zato što osuđeni svojim vladanjem nije opravdao brisanje kazne, osuđeni može ponovo podneti zahtev po protoku dve (2) godine od dana pravosnažnosti odluke o odbijanju zahteva.

Član 524.

Dejstvo brisanja iz kaznene evidencije

Brisana kazna se ne navodi na uverenju izdatom po osnovu kazненоj evidencije u cilju ostvarivanja individualnih prava.

Prihvatljivost zahteva

25. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje predviđeni u Zakonu i Poslovniku.
26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

Neni 113.

[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

27. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su dalje propisani u Zakonu, odnosno članovima 47, 48. i 49. Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 47.

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...”.

28. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, u smislu člana 113.7 Ustava; da osporava ustavnost akta javnog organa, odnosno rešenje [Pml. br. 307/2022] Vrhovnog suda od 11. avgusta 2022. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju, u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona; da je naglasio prava zagarantovana Ustavom za koja tvrdi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona; i da je podneo zahtev u zakonskom roku od 4 (četiri) meseca, predviđenom u članu 49. Zakona.
29. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti], odnosno potpravilu (2) pravila 39. Poslovnika, kojim je utvrđeno:

Pravilo 39.
[Kriterijum o prihvatljivosti]

(2) “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.
[...]

30. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, bilo bi tačnije kada bi se o istima govorilo kao o “očigledno neosnovanim navodima”. Poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “*četvrtog stepena*”; (ii) navodi koje karakteriše “*jasno ili očigledno odsustvo povrede*”; (iii) “*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*” navodi, onda kada je ispunjen jedan od sledeća dva podkriterijuma: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta povreda Ustava i EKLJP sasvim očigledna (vidi predmet ESLJP-a *Trofimchuk protiv Ukrajine*, br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe *Baillard protiv Francuske*, br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/teljka zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio/la svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda *KI166/20*, podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43), i na kraju, (iv) “*haotični ili nategnuti*” navodi (vidi predmete ESLJP-a *Kemmache protiv Francuske*, br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), *Juta Mentzen protiv Litvanije*, br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i *Trofimchuk protiv Ukrajine*, predstavka br. 4241/03, kategorija (iii).

31. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili njegova ustavna prava zagwarantovana članovima 30. [Prava optuženog], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Konvencije.
32. Međutim, Sud iz spisa predmeta primećuje da se glavni navod podnosioca zahteva odnosi na “pravo na obrazloženu odluku”, zagwarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP.
33. U tom kontekstu, Sud će razmotriti i analizirati ove navode u skladu sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u saglasnosti sa kojom su, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, sudovi redovne nadležnosti i Ustavni sud dužni da tumače osnovna ljudska prava i slobode zagarrantovane Ustavom.

i. Ocena Suda povodom navoda o povredi “prava na obrazloženu odluku”

a) Opšta načela

34. U principu, sudska praksa ESLJP-a i sudska praksa Suda naglašavaju da pravo na pravično suđenje obuhvata pravo na obrazloženu odluku i da sudovi treba da “s dovoljnom jasnoćom da navedu razloge na kojima su zasnovali svoje odluke”. Međutim, ova obaveza sudova se ne može shvatiti kao zahtev da se detaljno odgovori na svaki argument. Mera do koje se primenjuje ova dužnost davanja obrazloženja može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora biti određena u svetlu okolnosti datog predmeta. Suštinski argumenti podnosioca zahteva su ti koji se moraju rešiti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi slučaj Suda [K107/18](#), podnosilac “*Čeliku Rollers*” d.o.o., presuda od 18. decembra 2019. godine, stavovi 100 i 101).
35. Iako redovni sudovi imaju određeno unutrašnje polje slobodne procene kada je reč o odabiru argumenata i odlučivanju o prihvatljivosti dokaza, oni su u obavezi da svoje postupke opravdaju tako što će obrazložiti sve svoje odluke (vidi predmete ESLJP-a [Suominen protiv Finske](#), br. 37801/97, presuda od 24. jula 2003. godine, stav 36; kao i slučaj [Carmel Saliba protiv Malte](#), br. 24221/13, presuda od 24. aprila 2017. godine, stav 73).
36. Niži sud ili državni organ, s druge strane, mora navesti razloge i obrazloženja koja su takva da strankama omoguće da delotvorno iskoriste svako postojeće pravo na žalbu (vidi predmet ESLJP-a [Hirvisaari protiv Finske](#), br. 49684/99, presuda od 25. decembra 2001. godine, stav 30). Član 6. stav 1. obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke, ali to ne znači da nalaže da se iscrpno odgovori na svaki izneti argument (vidi predmete ESLJP-a [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 29. januara 1999. godine, stav 26; [Perez protiv Francuske](#), br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, stav 81).
37. Osim toga, odbijajući žalbu, Apelacioni sud može, u principu, jednostavno prihvatiti obrazloženje odluke koje je dao niži sud (vidi predmet ESLJP-a, [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, gore citiran, stav 26; nasuprot tome vidi [Tatishvili protiv Rusije](#), br. 1509/02, presuda od 9. jula 2007. godine, stav 62). Međutim, pojam pravičnog postupka zahteva da se domaći sud koji je dao oskudne razloge za svoje odluke, bilo ponavljajući razloge koje je prethodno dao niži sud ili na neki drugi način, u stvari bavio suštinskim pitanjima koja su dostavljena njegovoj nadležnosti, što znači da nije jednostavno i bez dodatnih napora prihvatio zaključke do kojih je došao niži sud (vidi predmet ESLJP-a [Helle protiv Finske](#), br. (157/1996/776/977), presuda od 19.

decembra 1997. godine, stav 60). Taj zahtev je utoliko važniji ukoliko stranka u sporu nije imala mogućnost da svoju argumentaciju iznese usmeno u postupku pred domaćim sudom.

38. Međutim, apelacioni sudovi (u drugom stepenu) koji imaju nadležnost da odbace neosnovane žalbe i da rešavaju činjenična i pravna pitanja u parničnom postupku, dužni su da obrazlože zbog čega su odbili da odlučuju o žalbi (vidi predmet ESLJP-a [Hansen protiv Norveške](#), br. 15319/09, presuda od 2. januara 2015. godine, stavovi 77-83).
39. Član 6. stav 1. ne nalaže da vrhovni sud pruži iscrpnije obrazloženje onda kada jednostavno primenjuje određenu zakonsku odredbu o pravnom osnovu za odbacivanje žalbe zato što ta žalba nema izgleda za uspeh (vidi predmete ESLJP-a [Burg i drugi protiv Francuske](#), br. 34763/02; odluka od 28. januara 2003. godine; [Gorou protiv Grčke](#) (br. 2), br. 12686/03, odluka od 20. marta 2009. godine, stav 41; vidi slučaj Suda [KI106/22](#), podnosilac *Driton Fetahu*, rešenje od 8. februara 2023. godine, stavovi 45-56).
40. Još jedna funkcija obrazložene odluke je da pokaže strankama da su zaista bile saslušane. Štaviše, obrazložena odluka daje stranci mogućnost da se žali na nju, kao i mogućnost da tu odluku preispita žalbeni organ. Samo donošenje obrazloženih odluka omogućava javnu kontrolu sprovođenja pravde (vidi, ESLJP, predmet [Tatishvili protiv Rusije](#), gore citiran, stav 58).
41. Pored toga, pravo na dobijanje sudske odluke u skladu sa zakonom, uključuje i obavezu sudova da pruže razloge za svoja rešenja sa razumnim osnovama, kako na proceduralnom, tako i na materijalnom nivou. Pružanje razloga zahteva objašnjenja sa verodostojnim i dobro konstruisanim razlozima u svakom pojedinačnom slučaju, koje mora da obuhvata kako pravne kriterijume tako i činjenične elemente u prilog odluke.
42. Prema tome, obrazloženje odluke treba da navede odnos između nalaza merituma i odražavanja kada razmatra predložene dokaze, s jedne strane, i pravne zaključke suda, s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavni princip zabrane proizvoljnosti u odlučivanju ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice i zakonske odredbe, kao i logičan odnos među njima (vidi slučaj Suda [KI72/12](#), podnosilac *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 5. decembra 2012. godine, st. 53-61).
43. Primenu ovog načela Sud je ocenjivao od slučaja do slučaja, u zavisnosti od konkretnih okolnosti slučaja, analizirajući da li su osporene sudske odluke u dovoljnoj meri ispunile obavezu obrazlaganja odluka. Obim u kojem se primenjuje ova obaveza obrazlaganja odluke može varirati u zavisnosti od prirode sudske odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti datog predmeta (vidi, ESLJP, predmet *Hirvisaari protiv Finske*, presuda od 27. septembra 2001. godine, stav 30).
 - b) Primena gore navedenih načela na okolnosti konkretnog slučaja
44. Pozivajući se na navode iz zahteva, Sud podseća da podnosilac zahteva naglašava da su "usled neomogućavanja zakonske rehabilitacije za presudu PKR. br. 421/12, koja je po isteku predviđenog zakonskog roka morala biti automatski izbrisana od strane suda-ex lege, podnosiocu zahteva povređena prava zagarantovana Ustavom Republike Kosovo, odnosno pravo na suđenje u razumnom roku, a usled toga što uopšte nije obrazložio žalbene navode, Apelacioni sud je podnosiocu zahteva povredio pravo na obrazloženu odluku".

45. Pri razmatranju glavnog navoda podnosioca zahteva, Sud se prvo poziva na relevantne delove rešenja [PK. br. 162/22] Osnovnog suda od 20. juna 2022. godine, koji je obrazložio: “*Veće je našlo da što se tiče uslovnih osuda, izrečenih presudama P. br. 421/12 i P. br. 71/18, nisu ispunjeni propisani zakonski uslovi u smislu člana 96. stav 2. podstav 2.2 KZRK-a za brisanje iz evidencije osuđenih lica, jer je u gore navedenoj odredbi jasno navedeno da se kazna briše iz evidencije osuđenog lica jednu (1) godinu od dana prestanka probacionog perioda u slučaju uslovne osude ukoliko osuđeno lice u tom roku ne učini neko novo krivično delo, a iz spisa predmeta je nakon neophodnih pretraga, proizašlo da se osuđenom Nevruzzi Berishi pred Osnovnim sudom u Đakovici sudi za krivično delo omogućavanje ili prinuda na vršenje prostitucije iz člana 234. st. 1 u vezi sa članom 31. KZRK-a, u krivičnom predmetu P. br. 195/21, gde je presudom od 14.04.2022. godine isti oglašen krivim i izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od jedanaest (11) meseci, koja presuda se nalazi u Apelacionom sudu radi odlučivanja povodom žalbe stranaka na presudu...*”.
46. U tom kontekstu, Osnovni sud je dodao da je, “*...krivično delo za koje je osuđen presudom P. br. 95/21, izvršio pre isteka propisanog zakonskog roka za brisanje uslovne osude izrečene presudom P. br. 71/18, pošto je period zakonske rehabilitacije za ovu osudu istekao 12.12.2021. godine, dok se za krivično delo omogućavanje ili prinuda na vršenje prostitucije iz člana 234. st. 1 u vezi sa članom 31. KZRK-a, sumnja da ga je izvršio u julu 2020. godine, zbog čega je veće u konkretnom slučaju zahtev osuđenog za brisanje uslovnih osuda odbio kao neosnovan, jer se u slučajevima kada je istom licu izrečeno više kazni, kazne mogu izbrisati samo u isto vreme i to ako su ispunjeni uslovi za brisanje svake od njih, a s obzirom da u konkretnom slučaju, iako je već proteklo vreme predviđeno članom 96. st. 2 podstav 2.2 KZRK-a za brisanje uslovnih osuda izrečenih presudama P. br. 421/12 i P. br. 71/18, nije ispunjen drugi uslov, da osuđeni u ovom roku nije izvršio neko drugo krivično delo. (...)*”.
47. Nadalje, Sud primećuje da je Osnovni sud, po pitanju novčanih kazni koje su izrečene podnosiocu zahteva, obrazložio sledeće: “*Što se tiče novčanih kazni izrečenih presudama P. br. 95/21 i P. br. 446/21, prema novom Krivičnom zakoniku br. 06/L-074, koji je stupio na snagu 14.04.2019. godine, u članu 93. st. 2 KZRK-a je predviđeno da pravne posledice osude ne mogu nastati kad se izvršiocu izrekne novčana kazna ili sudska opomena i da se za ove vrste kazni ne predviđa zakonska rehabilitacija u članu 96. KZRK-a, zbog čega se o ovoj kazni neće odlučivati sudskom odlukom, već brisanje iz evidencije po službenoj dužnosti vrši organ koji vodi evidenciju, dok će osuđenom, na njegov zahtev, sud izdati potvrdu koja će mu služiti za brisanje ovih slučajeva iz evidencije koju vodi Policija Kosova, a u suprotnom, kada su ispunjeni uslovi za brisanje uslovnih osuda, na zahtev osuđenog, sud će istom odlukom izbrisati i novčane kazne*”.
48. Sud, pozivajući se dalje na navode podnosioca zahteva da je Apelacioni sud samo ponovio obrazloženje koje je dao Osnovni sud, primećuje da je Apelacioni sud u svom rešenju [PN. br. 684/2022] od 17. jula 2022. godine, obrazložio sledeće: “*Imajući u vidu utvrđeno stanje, krivično veće ovog suda ocenjuje da je zahtev osuđenog za brisanje osude iz evidencije osuđenih lica, preuranjen (...) zbog toga što je presuda P. br. 71/18 od 11.10.2019. godine, pravosnažna od 12.12.2019. godine, kojom je isti oglašen krivim i izrečena mu uslovna kazna u trajanju od jedne godine, jer je period zakonske rehabilitacije za ovu osudu istekao 12.12.2021. godine, kako je predviđeno zakonskom odredbom člana 96. st. 2. podstav 2.2 KZRK-a, dok se za krivično delo omogućavanje ili prinuda na vršenje prostitucije iz člana 234.1 u vezi sa članom 31. KZRK-a, sumnja da ga je izvršio u julu 2020. godine, kao što se vidi za istog postoji dobro osnovana sumnja da je krivično delo izvršio u roku provere, a u smislu zakonske odredbe člana 96. st. 2 KZRK-a je predviđeno: “Osuda se briše iz evidencije lica koja su prvi put osuđena, saglasno zakonu, po isteku dole navedenih rokova, ako osuđeni ne izvrši*

neko novo krivično delo”, a u konkretnom slučaju se ispostavlja da je isti izvršio novo krivično delo u roku provere, pa je shodno tome pravilan i utemeljen na zakonu zaključak prvostepenog suda da je zahtev osuđenog za brisanje iz evidencije osuđenih preuranjen, koji zaključak u celosti podržava i ovaj sud”.

49. Sledom navedenog, Sud podseća da je podnosilac podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti protiv gore navedenih rešenja Osnovnog i Apelacionog suda. Međutim, Vrhovni sud se nije upustio u meritum predmeta, obrazloživši da: “Prema odredbi člana 432. st. 1 KZRK-a, zahtev za zaštitu zakonitosti se može podneti protiv pravosnažne sudske odluke ili protiv sudskog postupka koji je prethodio donošenju takve odluke, po završetku krivičnog postupka pravosnažnom odlukom. Takođe, prema odredbi člana 432. st. 4 KZRK-a, zahtev za zaštitu zakonitosti se može podneti tokom postupka koji nije pravosnažno završen, osim protiv pravosnažnih odluka o određivanju, produženju ili ukidanju pritvora”. U konkretnom slučaju se ne radi o odluci koja je doneta tokom krivičnog postupka koji je pravosnažno okončan, već o postupku za brisanje osuda iz evidencije osuđenih lica, zbog čega nije ispunjen gore navedeni uslov za dozvoljavanje podnošenja ovog vanrednog pravnog sredstva”.
50. Sud, na osnovu napred navedenog, ocenjuje da su sve suštinske navode podnosioca zahteva koje je izneo u zahtevu pred Osnovnim sudom i žalbom pred Apelacionim sudom, ti sudovi sveobuhvatno i detaljno ispitali. Shodno tome, Sud smatra da su zaključci Osnovnog i Apelacionog suda izvedeni nakon detaljnog razmatranja svih argumenata koje je izneo podnosilac zahteva. Kao rezultat toga, Sud ocenjuje da je obrazloženje koje su dali ti sudovi u okviru standarda pravičnog suđenja i načela koje su utvrdili ESLJP i Sud, u pogledu prava na obrazloženu odluku.
51. Pored toga, sudska praksa ESLJP-a utvrđuje da, kada se radi o zakonitosti nižestepenih odluka, apelacioni sud, u principu, jednostavno može da prihvati obrazloženje odluke koje je dao prvostepeni sud i to samo po sebi nije u suprotnosti sa zahtevima člana 6. EKLJP (vidi, [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, gore citiran, stav 26). U tom kontekstu, Sud ocenjuje da činjenica da su zaključci Osnovnog suda prihvaćeni i od strane Apelacionog suda kao pravilni i zakoniti ne znači da je sadržaj obrazloženja njegove odluke trebalo da izgleda drugačije. Štaviše, Apelacioni sud je prilikom ocene navoda podnosioca zahteva obrazložio da se u konkretnom slučaju ne radi o povredi zakona.
52. Sud ponavlja da član 6. EKLJP ne nalaže da viši sud pruži iscrpnije obrazloženje onda kada jednostavno primenjuje određenu zakonsku odredbu o pravnom osnovu za odbacivanje žalbe zato što ta žalba nema izgleda za uspeh (vidi predmete ESLJP-a [Burg i drugi protiv Francuske](#), br. 34763/02; odluka od 28. januara 2003. godine; [Gorou protiv Grčke](#) (br. 2), br. 12686/03, odluka od 20. marta 2009. godine, stav 41; vidi slučaj Suda [KI106/22](#), podnosilac *Driton Fetahu*, rešenje od 8. februara 2023. godine, stavovi 45-56).
53. Što se tiče navoda koji se odnose na osporeno rešenje, Sud smatra da je Vrhovni sud dao razloge zasnovane na zakonu, objašnjavajući zašto je u konkretnom slučaju zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva morao biti odbačen kao nedozvoljen. Vrhovni sud je podsetio na svoju nadležnost kao suda i obrazložio da se u konkretnom slučaju ne radi o “pravosnažnoj odluci”, već o “zahtevu za brisanje iz evidencije osuđenih lica”, stoga nije ispunjen uslov dozvoljenosti podnošenja ovog vanrednog pravnog sredstva. U svetlu navedenog, Sud zaključuje da osporeno rešenje Vrhovnog suda sadrži potrebno obrazloženje jer jasno ukazuje na razloge za nedozvoljenost podnošenja ovog pravnog sredstva.

54. Sud naglašava da član 6. EKLJP, u sudskom procesu, nikome ne garantuje povoljan rezultat, jer jedna od stranaka dobija, a druga gubi (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI118/17](#), *Şani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti, stav 36; i [KI142/15](#), podnosilac *Habib Makiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 1. novembra 2016. godine, stav 43, i [KI125/21](#), podnosilac *Armend Osaj*, rešenje od 11. maja 2022. godine, stav 73).
55. Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka i sadržajem odluka redovnih sudova, nije dovoljna da se izgradi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi slučaj Suda, [KI136/14](#), podnosilac *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).
56. Shodno navedenom, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio navode da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni. Shodno tome, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP, spadaju u treću (iii) kategoriju “*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*” navoda, i stoga se isti na ustavnim osnovama moraju proglasiti očigledno neosnovanim.

ii. Povodom ostalih navoda

57. Sud primećuje da podnosilac zahteva, osim navoda o povredi prava na obrazloženu odluku, navodi i povredu članova 32. i 54. Ustava. Međutim, u ovom kontekstu, isti samo pominje ove članove, ali ne razrađuje i ne izlaže dalje kako i zašto je došlo do njihove povrede od strane Vrhovnog suda. Kao što se izjasnio i u drugim predmetima, Sud ponavlja svoj stav da samo pominjanje i citiranje članova Ustava ili drugih međunarodnih instrumenata, nije dovoljno da se izgrade tvrdnje o povredi ustavnih prava. Kada se tvrde povrede prava zagantovanih Ustavom i Konvencijom, podnosilac mora da dostavi ubedljive dokaze i argumente kojima dokazuje navodne povrede (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda: [KI175/20](#), podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 81; [KI166/20](#) podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. decembra 2020. godine, stav 52; [KI04/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. maja 2021. godine, stavovi 38-39, i [KI64/22](#), podnosilac *Vatani d.o.o.*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. septembra 2022. godine, stav 77).
58. Shodno navedenom, Sud utvrđuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi gore navedenih članova, moraju proglasiti očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama.

Zaključci

59. U rezimeu, Sud, uzimajući u obzir sva gore navedena izlaganja i utvrđenja, zaključuje: (I) da navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP, u odnosu na uskraćivanje prava na obrazloženu odluku, spadaju u treću (iii) kategoriju “*nepotkrepljenih ili neobrazloženih navoda*” i da ih shodno tome proglašava očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama; i (II) da navodi podnosioca zahteva o povredi članova 32. i 54. Ustava spadaju u treću (iii) kategoriju, potkategoriju (a) “*nepotkrepljenih ili neobrazloženih navoda*” i da ih shodno tome takođe proglašava očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama.
60. Shodno tome, zahtev se u celosti, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika, mora proglasiti neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 12 aprila 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, objavi isto u Službenom listu;
- III. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani